Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакция і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 26. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 3-го ЛЮТОГО 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. SATURDAY, FEBRUARY 3, 1979 No. 26. VOL. LXXXVI.

ПРЕДСТАВНИКИ ЗУАДК ВІДБУЛИ РОЗМОВИ З АМЕРИКАНСЬКИМИ УРЯДОВИМИ ЧИННИКАМИ У ВАШІНҐТОНІ

Вашінгтон (ЗУАДК). — У середу 24-го січня 1979 року представники ЗУАД-Комітету відбули цілоденну зустріч і ділові розмови з американськими урядовими чинниками у Вашінгтоні. Особи з якими проведено ці розмови займають високі пости у своїх департаментах, а це у висліді дало нагоду одержати конкретну відповідь на питання, як треба ЗУАДК вести свою діяльність в обличчі сучасних політичних ускладнень на міжнародній арені.

Деякі розмови мали стисло довірочний характер і тому їх не можна реферувати публічно. В загальному треба ствердити, що американські урядові чинники ставляться з увагою і прихильністю до наших проблем, з наміром допомогти нам розв'язати наші пекучі під сучасну пору потреби. Тому вони й радо вітали представників ЗУАДК, діяльність якого йде по лінії інтересів американського народу, що своїми традиційними харитативними акціями завжди і всюди допомагав переслідуваним, потерпілим і потребуючим.

На цьому місці хочемо висловити особливу подяку і признання директорові Інформаційного Бюра УККА інж. Юрієві Нестерчукові та його близькому співробітникові інж. Богданові Денисику за їхню заздалегідь добре підготовану зустріч між американськими державними чинниками і представниками ЗУАДКомітету, якого репрезентував його президент д-р Олександер Білик і секретар п-і Дзвінка Швед. З перспективи тих успішних та дуже корисних для нас зустрічей можна ствердити,що за цей короткий,бо тільки однорічний період часу,керівники Бюра здійснили дуже важливе завдання, нав'язавши добрі контакти з американськими урядовими чинниками у Вашінгтоні.

Згадані чотири представники відбули багатогодинні розмови (від 9-ої ранку до 5-ої вечора) з окремими високопоставленими урядниками таких департаментів: Державний департамент, бюро совєтських справ і бюро втікачів та міграції (бюро гуманітарних справ); Комісія Безпеки й Співробітництва в Европі, Департамент здоро-

(Закінчення на стор. 4)

КАРТЕР І ТЕНҐ ПІДПИСАЛИ ДОГОВОРИ, ТЕНҐ ЗНОВУ НАТАВРУВАВ СССР

Президент Картер і заступник прем'єра Тенґ підписують договори щодо наукового і культурного обміну між ЗСА і КНР.

Вашінґтон. — Під час спеціяльної церемонії в Білому Домі президент Джіммі Картер і Тенґ Гсіао-пінґ, перший заступник прем'єр-міністра комуністичного Китаю, в середу, 31-го січня, підписали два договори щодо наукового та культурного обміну між ЗСА і Китайською Народною Республікою, зазначуючи, що це представляє собою дальший крок на відтинку нововідновлених зв'язків між цими двома країнами, які були перервані 30 років тому.

Підписання договорів відбулося в третій день відвідин Тенґа столиці ЗСА, де він відбув наради не тільки з президентом Картером і членами його уряду, але теж із чільними сенаторами та конґресменами.

Після підписання згаданих договорів президент Картер повідомив, що ЗСА і КНР погодилися часто обмінюватися думками і поглядами відносно „спільних стратегічно важливих справ", підкреслюючи, однак, що це не означає, що Америка і Китай мають ті самі цілі щодо їхньої безпеки, як теж відносно їхніх зобов'язань. Але співпраця обох держав повинна причинитися до поліпшення виглядів на світовий мир.

Тенґ, підсумовуючи своє триденне перебування у Вашінґтоні, сказав, що „це не кінець, а тільки початок", додаючи, що поширена співпраця між всіми країнами і взаємозрозуміння спричиняться до „безпечнішого, стабільнішого і більш мирного світу".

Тоді, коли президент Картер і заступник прем'єра Тенґ, якого вважають найвпливовішим із усіх провідників комуністичного Китаю, підписували договори щодо наукового і культурного обміну, то державний секретар Сайрус Венс і міністер закордонних справ Гуанг Гуа підписали тимчасове домовлення щодо відкриття американських консулятів у Шанхаї та Кантоні, а китайських у Сан Франсіско та Гюстоні.

Перед церемонією підписання договорів, Тенґ у двох інтерв'ю, а саме з кореспондентами телевізійних сіток і радіостанцій, а відтак з журналістами американських газет, знову гостро натаврував Совєтський Союз за старання встановити свою гегемонію на всіх обширах світу і за аґресивну діяльність в Азії та Африці, а відтак закликав ЗСА, Японію, країни Західньої Европи і держави „третього світу" співпрацювати з Китаєм, щоб запобігти аґресії з боку Москви. Він, однак, зазначив, що не потрібно створювати жадного формального союзу чи

(Закінчення на стор. 4)

Б. Чадлі стане новим президентом Альжирії

Альжир. — Полковник Бенджедід Чадлі, до того часу діючий міністер оборони, був найменований на становище президента Альжирії під час п'ятиденного конґресу Національного Визвольного Фронту, в якому взяло участь понад 3,000 делеґатів, в тому біля 600 військових старшин. У середу, 7-го лютого, відбудуться вибори в Альжирії, які є тільки формальністю, бо полк. Чадлі є одиноким кандидатом. Він рівнож обняв пост генерального секретаря Фронту.

Бенджедід Чадлі

Конґрес тривав один день довше як заплановано з уваги на гострі дебати і опозицію скрайньолівої фракції Фронту, яка старалась просунути свого кандидата, полк. Мохаммеда Саляха Яхіауі, адміністративного керівника Фронту. Конґрес рівнож обрав 160-членний центральний комітет, який у свою чергу виділив 17-членне політбюро,що його очолює полк. Чадлі з уряду генерального секретаря.

У своїй промові на конґресі полк. Чадлі заявив, що він буде вповні додержуватись лінії встановленої його попередником, померлим минулого грудня президентом Гуарі Бумедієном, який наголошував „закріплення соціялізму" в Альжирії, тісну співпрацю з країнами „третього світу" та з палестинцями. Полк. Чадлі рівнож говорив про закріплення зв'язків з „братніми країнами" соціялістичного бльоку.

До часу хвороби Бумедієна, полк. Чадлі був військовим командантом західніх районів з осідком в Орані і був членом Революційної ради. Західні аналітики уважають, що вибір цього 49-річного військовика закріплює становище армії в політичній структурі режиму Альжирії.

САХАРОВ ЗНОВУ ЗВЕРТАЄТЬСЯ В СПРАВІ ОБОРОНИ ПРАВ ЛЮДИНИ

Мілян, Італія. — Італійська газета „Іль Джорнале" опублікувала уривки з нового звернення академіка Сахарова в справі оборони прав людини. Повний текст цього документу має появитися в економічному журналі в англійській мові „Траєлог".

Сахаров звертається до всіх людей, а не до самих політичних мужів. Він уважає, що боротьба за права людини повинна стати основою миру, розрядки і розброєння, а не їх наслідком. Комуністична ідеологія, каже Сахаров, яка обіцяла принести людству таке суспільство, в якому запанує повна соціяльна гармонія, де будуть забезпечені всі свободи, всі будуть мати працю, в дійсності завела країни т. зв. соціялістичного табору в найбільший сліпий кут, якого раніше не знала історія.

Сахаров висловлюється за приматом ідеології прав людини над усіма іншими ідеологіями. На його думку ідеологія прав людини забезпечує людині право вільного вибору соціяльного устрою, і взагалі дає їй якнайширші можливості вибору через що допомагає їй розв'язати різні складні проблеми життя. На його думку, рух за права людини набрав широкого розмаху як в СССР так і в сателітних країнах, до тої міри, що можна навіть говорити про існування єдиного руху в обороні прав людини в СССР і в Східній Европі, хоча він не має якоїсь одної структури і не є з собою пов'язаний безпосередньо.

В Совєтському Союзі, пише Сахаров, є тепер півтора мільйона в'язнів, в тому декілька соток політичних. Ці в'язні (а їх може бути більше, бо влада не публікує жадних статистичних даних з цієї ділянки) перебувають в умовинах, які заперечують права людини: тяжка примусова праця, штрафний ізолятор за невиконання норми, в якому морять голодом і холодом, відсутність достатнього лікарського нагляду, провокації з боку адміністрації таборів, тощо.

Офіційна пропаганда говорить про СССР як про соціялістичну країну, в якій відносяться до людини з найбільшою увагою. Ці пропагандивні заяви, каже Сахаров, не відповідають дійсності. В СССР існує велика соціяльна нерівність між масою трудящих (в тому й інтелектуальними працівниками, як ось незначними урядовцями, учителями й лікарями) та цими, що їх називають начальством. Це начальство користується численними привілеями.

Навіть якщо СССР належить до країн економічно розвинутих, життєвий рівень населення є дуже низький. Середня місячна заробітна платня виносить 150 рублів, але є ще багато людей, які отримують 80 і навіть 70 рублів на місяць — і то в Москві, де рівень платень куди вищий, ніж на провінції. Максимальна стареча пенсія виносить 120 рублів на місяць. Але є також люди, що отримують навіть 40 рублів, або дещо більше. Матері отримують допомогу по 5 рублів на місяць від дитини, або 12 рублів на місяць, якщо приходи родини не перевищують 50 рублів на місяць (за офіційним курсом рубель рівняється 0,90 доляра). В багатьох містах, каже дальше Сахаров, відчувається недостача харчевих продуктів, зокрема м'яса, а також медикаментів та різних виробів першої потреби.

Одначе, Сахаров не уважає, що переговори в справі розброєння (САЛТ) треба пов'язувати із можливістю пресії на СССР, щоб примусити його респектувати права людини. Врятувати людство від атомової заглади є завдання саме в собі — каже Сахаров.

Клівлендська Округа УНСоюзу відбула організаційні наради

Клівленд, Огайо (В. О.). — У неділю, 21-го січня 1979 року тут відбулися у залі Середньої Школи св. Йосафата, організаційні наради Клівлендської Округи УНСоюзу.

Збори відкрив та ними проводив голова Округи УНС інж. Іван Фур. Він привітав головного організатора Василя Оріховського, голову Контрольної Комісії УНС д-ра Богдана Футея, головного радного УНС проф. Тараса Шмаґалу та обласного організатора Богдана Дейчаківського.

У своєму слові, головний організатор В. Оріховський познайомив присутніх із загальним станом УНСоюзу та подав його організаційні здобутки в минулому, конвенційному році.Сама Клівлендська Округа здобула в тому році 207 членів. Найкращі успіхи в організуванні членів мали такі секретарі: Михайло Кігічак — 240-ий Відділ, який приєднав 50 членів; Марія Дейчаківська — 233 Відділ — 26 членів; Ярослав Фішер — 346-ий Відділ — 16 членів; Василь Стригун — 336-ий Відділ — 14 членів і Ґеновефа Жеребняк — 180-ий Відділ — 10 членів. Пан Оріховський склав признання тим усім секретарям за добре виконану працю та закликав до більш посиленої праці в цьому ювілейному році УНСоюзу. Він теж повідомив присутніх, що Екзекутивний Комітет УНСоюзу рішив оплатити прогулянку до Европи тому секретареві чи організаторові, який на протязі цього ювілейного року приєднає 85 членів і забезпечить їх на суму 85,000 долярів життьового забезпечення.

Обласний організатор Б. Дейчаківський говорив про його співпрацю зі секретарями, давав пояснення відносно різних кляс забезпечення УНС та просив про дальшу співпрацю.

Голос забирали також д-р Б. Футей та проф. Т. Шмаґала. Обидва промовці закликали до кращої праці та просили присутніх секретарів та відділових урядовців, щоб вони спільними силами влаштували гарну імпрезу і в той спосіб гідно відзначили ювілей 85-річчя УНСоюзу.

Збори закрив голова Округи інж. І. Фур запевненням головних урядовців УНС, що Округа виконає свою квоту здобуття членів на 100 відсотків.

ВІДЗНАЧУВАННЯ СІЧНЕВИХ РОКОВИН У ЙОНКЕРСІ

Фрагменти з підписання і проголошення Проклямації „Українського Дня Незалежности" в Йонкерсі, Н. Й. Сидять (зліва): голова Відділу УККА Михайло Шашкевич, стейтовий сенатор Джон Флин, о. парох шам. Петро Федорчук, посадник Енджело Р.Мартінеллі, почесний посадник — мґр Володимир Черевко та о. Нестор Феціца. У другому ряду (зліва): д-р Василь Кіналь, Мирослав Футала, Мирослав Климко. Булавна Осередку СУМА Ольга Шкафаровська-Рудик, пластунка Дарія Моцюк, Лев Футала, Володимир Козіцький, Михайло Зварич та Богдан Вітюк.

Йонкерс, Н. Й. (Л. Л.). — Старанням тутешнього Українського Конґресового Комітету у неділю, 21-го січня ц. р., в год. 10-ій ранку відзначено тут роковини Самостійности й Соборности 1918 і 1919 років. Започатковано ці святкування Службою Божою в наміренні українського народу, що її відслужили в заступстві о. монс. П. Федорчука, місцевого пароха, о. Нестор Феціца, а співав церковний хор під орудою д-ра Олега Сохана.

Цього ж дня по полудні численно зібрались українські громадяни, представники Управи Відділу УККА, представники установ та зорганізована молодь Юнацтва Осередку Спілки Української Молоді в Америці та Пласту у міській ратуші.

О год. 2-ій сюди прийшли — стейтовий сенатор Джон Флин та посадник Йонкерсу Енджело Р. Мартінеллі, який у присутності місцевого пароха о. шамбеляна Петра Федорчука, голови Відділу УККА та його членів підписав проклямацію, в якій проголосив неділю, 21-го і понеділок 22-го січня днями „Української Незалежности" Йонкерсу, рівночасно призначивши мґра Володи-

(Закінчення на стор. 3)

Італійський уряд прем'єр-міністра Андреотті зрезиґнував

Рим, Італія. — У середу, 31-го січня, уряд Італії, що його очолював прем'єр-міністер Джуліо Андреотті подався до димісії в наслідок відмови представників Комуністичної партії дальше співпрацювати в рамках коаліції. Президент Пертіні має назначити нового прем'єр-міністра в суботу, 3-го лютого, одначе існують поважні сумніви, чи вдасться зформувати кабінет з уваги на існуючу загрозу поновної відмови співпраці комуністів. Уряд Андреотті був 36-им урядом Італії на протязі останніх 34-ох років.

Політична нестабільність і постійні штрайки в Італії є головними причинами більш наполегливих акцій терористів, зокрема групи „червоні бриґади", яка минулого понеділка вбила прокуратора Емілія Алессандріні в Міляні. Минулого тижня ці ж терористи вбили провідного діяча профспілок в Ґенуї.

З уваги на заколоти, штрайки, терористичні акції, які майже цілковито зпаралізували Італію, президент Пертіні може зарядити нові вибори до парляменту, не зважаючи на опозицію Соціялістичної і Республіканської партій. Одначе Християнсько-Демократична партія, яка була при владі 33 із 34-ох років, змінила своє раніше становище і тепер прихиляється до проголошення нових виборів з метою безпосередньої конфронтації з комуністами, які в останніх провінційних виборах зазнали поразки.

В СССР занотовано рекордове число атомових вибухів

Штокгольм, Швеція. — Дослідний інститут оборони Швеції повідомляє, що в 1978 роцо занотовано 27 підсемних атомових вибухів в СССР. Це найбільше число вибухів, що їх будьколи занотовано в Совєтському Союзі, твердять дослідники цього інституту, який слідкує за вибухами в СССР за допомогою кількох сейсмічних станцій в центральних частинах Швеції.

Рекордове число підземних вибухів в СССР деякі шведські науковці пояснюють тим ,що Москва побоюється встановлення міжнародної заборони пробних детонацій атомових бомб. Інші знавці твердять, що Совєтський Союз є в процесі випробовування нової нуклеарної зброї.

В. Стрільців ув'язнений, О. Сергієнка вивезли в Сибір

Вашінгтон. — Українське Інформаційне Бюро УККА повідомило, відкликуючись на достовірні джерела, що українського дисидента Олексу Сергієнка совєтські власті вислали на Сибір, де він має відбути 3 роки заслання. Його мати, Оксана Мешко,яка є членом Української групи сприяння виконанню Гельсінкських угод, мала виїхати з Києва, щоб зустрінутись зі Сергієнком у ще не відомому на Заході місці його заслання в Сибірі.

Як відомо, О. Сергієнко був арештований органами КҐБ в січні 1972 року і засуджений на 7 років ув'язнення і 3 роки заслання. Він хворіє на туберкульозу і стан його здоров'я дуже поганий.

Інформаційне Бюро рівнож одержало вістку, що Василь Стрільців, 50-річний учитель з Долини, Івано-Франківська область, був засуджений на 3 місяці ув'язнення за участь в штрайку. В. Стрільців ще в 1977 році був звільнений з праці і зрікся совєтського громадянства, висловлюючи бажання виїхати до Англії. В цій справі він кількакратно звертався з письменними проханнями до совєтських властей і до британського консуляту в Москві.

Відбувся з'їзд директорів та інспекторів Шкіл Українознавства

Ню Йорк, Н, Й. (ПАД). — У суботу, 27-го і в неділю 28-го січня ц. р. відбули, заплянований Шкільною Радою , директори й інспектори шкіл Українознавства Америки річний з'їзд та Пленарне Засідання Управи Шкільної Ради в приміщеннях Шкільної Ради (будинок УККА), 203 Друга евеню, Ню Йорк, Н. Й.

На з'їзд прибули і взяли участь у його нарадах майже всі директори шкіл, які працюють в системі Шкільної Ради УККА (32), а також прибули 8 інспекторів та присутні гості — педагоги.

У результаті звітування директорів, інспекторів, голів Комісій і членів Головної Управи Шкільної Ради за пророблену працю, з'їзд пройшов при жвавій дискусії, виміні думок та ділових рішеннях для покращання і підсилення виховно- навчальної праці над українською молоддю, а саме: нові вчительські сили, підвищення педагогічної освіти та вишколення; Дошкілля — головна підстава українського шкільництва; звернення особливої уваги на мову — мовлення, писання, читання; підсилення праці інспекторату — консультаційне завдання; оформлення програм, видавничі справи та бюлетень „Рідна Школа"; поліпшення зв'язку з тереном та поширення шкільної освіти.

З'їзд привітав Управу Шкільної Ради за успішну діяльність і пляни, зокрема скликання Всеамериканської Конференції вчителів на червень ц. р., висловлюючи бажання до співпраці, розбудови й ширення українського шкільництва поза межами Батьківщини.

Західньонімецька влада заарештувала баварського законодавця

Бонн, Зах. Німеччина. — Управління західньонімецької прокуратури повідомило, що 31-го січня цього року було заарештовано баварського законодавця, якого підозрівають у шпигунстві для Східньої Німеччини. Це вже п'ятнадцятий арешт на протязі останніх 12 днів, тобто від тоді, коли німецькі урядові чинники оголосили про втечу до Західньої Німеччини Вернера Штіллера, старшини східньонімецької розвідчої служби.

Західні коментатори підкреслюють, що арешти вказують на проникнення аґентів Східньої Німеччини в ключеві сектори західньонімецької індустрії: нуклеарної, хемічної, електронної і фармацевтичної.

Заарештований баварський законодавець на ім'я Фріц Кремер,лікар,член баварського парляменту від соціял-демократичної партії. Він є мером міста Ленгфурт, членом Ради Директорів соціял-демократичної партії Баварії та голова Баварської Асоціяції лікарів і фармацевтів соціял-демократів.

Д-р Крамер, як твердять неофіційні кола, мав зустрітися в Стокгольмі з старшинами східньонімецької розвідчої служби, включно з генералом Маркусем Волфом, якого вважають керівником східньонімецької розвідчої служби.

Одначе представник прокуратури заявив, що арештування д-ра Кремера не пов'язане з втечою Вернера Штіллера, східньонімецького офіцера розвідчої служби.

З чотирнадцяти осіб, ім'я яких подав східньонімецький перебіжчик, трьом вда-

(Закінчення на стор. 4)

Нові „напрямні" для молодих письменників України

Київ. — Київська „Літературна Україна" інформує, що тут 16-го січня ц. р., відбулася нарада молодих письменників України, яку скликала Спілка Письменників України, ЦК ЛКСМУ та Укрпрофрада. Газета в дальшому пише, що в нараді,крім, понад сто поетів, прозаїків, драматургів і критиків, були присутні — робітники, спеціялісти народного господарства, журналісти, молоді члени Спілки, які досі видали одну або більше книжок. Провідною темою цих нарад було питання „ідейного загартування і професійного зростання молодих авторів", яких, мовляв, по цьому шляху „ідейного зростання провадить Постанова ЦК КПСС — „Про роботу з творчою молоддю", а також „послідовне здійснення відповідних заходів на виконання постанов партії щодо виховання творчої інтеліґенції". У цьому напрямі „послідовно" відбулася рівнож дискусія, в якій вказувано на „взірець справжньої публіцистики" — на книжки Л. І. Брежнєва, генерального секретаря ЦК КПСС та голови Президії Верховної Ради, — п.н. „Мала земля", „Відродження" та „Цілина".

Виступаючі під час дискусії запевнили, — пише газета, — що вони „гідно продовжуватимуть традиції багатонаціонального радянського письменства". Крім семінарів, які торкалися питань різних жанрів літератури, відбулася також ... напрямна лекція для молодих письменників у їхній творчості — „Ленінська теорія відображення і художня творчість", — інформує „Літературна Україна".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАҐУЄ КОЛЕҐІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Косик, Володимир Леве́нець, (тепер виконуючий обов'язки голови Колеґії), Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Справа Кореї

Недавно генерал Дейвід Джовнс, голова Об'єднаних Шефів Штабу, заявив перед Комісією Палати Репрезентантів для справ збройних сил, що уряд президента Джіммі Картера вирішив відкласти, принаймні до кінця 1979-го року, заплянованe відтягнення додаткових американських фронтових військових частин із Південної Кореї, бо американська розвідка підтвердила, що комуністична Північна Корея має більше війська ніж раніше думалось, а цей факт може представляти поважну загрозу для безпеки Південної Кореї.

Повідомлення генерала Джовнса — це відрадне явище, бо вказує, що погляди Білого Дому принаймні частинно співзвучні з поглядами тих емеритованих американських генералів, як теж деяких старшин в активній військовій службі, багатьох законодавців і навіть ряду членів уряду президента Картера, які противляться будь-якому зменшенні в кількості американських фронтовиків у Південній Кореї, а їх там є біля 35,000.

Ще на початку 1977-го року Джон Сінґлявб, тодішній шеф штабу американських збройних сил в Південній Кореї, одверто заявив, що відтягнення всіх піхотинних військових з'єднань ЗСА, що плянує президент Картер, послабить оборонну спроможність Південної Кореї до тієї міри, що заохотить комуністичну Північну Корею заатакувати Південну, подібно як це вона зробила в 1950-му році. Крім того, — твердив тоді ген. Сінґлявб — це відтягнення може причинитися до загального послаблення оборонної сили вільного світу, зокрема Америки і Японії, на цілому обширі Далекого Сходу і східньої частини Тихого океану. Таке послаблення напевно використає Совєтський Союз для поширення своїх власних впливів у тій частині світу.

Незабаром після виступу Сінґлявба подібну пересторогу висловив генерал Ричард Стіллвелл, головнокомандувач американських військ у Південній Кореї в роках 1973-1976.

Відтак на початку 1978-го року ґенерал Джон Вессі, головнокомандувач збройними силами Об'єднаних Націй в тій азійській країні, заявив, що хоча підчиниться рішенню президента Джіммі Картера відтягнути піхотинні з'єднання ЗСА, залишаючи там тільки летунські частини, як комендант, волів би щоб не було жадного зменшення у кількості американських вояків у Південній Кореї, бо комуністична Північна Корея та інші комуністичні держави того обширу представляють собою поважну мілітарну силу.

Про цю загрозу говорять також речники південнокорейського і японського урядів, зазначуючи, що навіть якщо тепер між ЗСА і Китайською Народною Республікою вже існують нормальні дипломатичні зв'язки, то все одно та комуністична держава, подібно як і Совєтський Союз, напевно старатиметься поширити свої власні впливи в тій частині світу.

Президент Картер вже раніше, в 1978-му році, відклав на пізніше відтягнення двох батальйонів, біля 2,500 вояків, бо Конґрес відмовився призначити Південній Кореї потрібну кількість додаткової зброї.

Однак, відкладення на пізніше американських частин, є невистачальним, а уряд ЗСА повинен цілком припинити процес відтягнення американських фронтовиків з Південної Кореї, бо цього вимагає безпека вільного світу на Далекому Сході. Відтягнення військ ЗСА — це тільки заохота для комуністичного табору поширювати свої впливи, чи навіть розпочинати агресивні акції на тому обширі.

М. Платковський

РЕВАНШІ МОСКВИ

Якщо нав'язання дипломатичних зносин Вашінгтон-Пекін можна вважати за відповідь ЗСА на агресивні дії СССР у різних пуктах світу, то Москва не дала довго чекати на свою реакцію. Прийшла Камбоджа, прийшов Іран, в якому конфронтація поміж кількома внутрішніми силами ще далеко не скінчилася, з чого Москва безумовно, як то вже дехто відверто починає говорити і писати, намагатиметься витягнути якнайбільше користей для себе. Також прийшла затримка в підписанні договору САЛТ II, при чому невідомо, чи після візити китайського віцепрем'єра в ЗСА Кремль стане нарешті більш поступливим. Але на тому напевно не кінець. І тому постає питання: що ще готує Москва, щоб знову поставити західній світ перед неприємні доконані факти?

З останніх потягнень Кремля найбільше звернула на себе увагу візита Брежнєва в Болгарії, цього найвірнішого сателіта СССР. Західні коментатори майже однозгідно твердять, що ця візита — це перестoрога для Румунії, а в деякій мірі і для Югославії. Обидві ці країни відмовляються кинути анатему на Китай і обидві осудили совєтсько-в'єтнамську аґресію в Кабоджі. Румунія відмовляється виконати вимогу Москви щодо збільшення витрат на зброєння і відверто заявляє, що не піде на жадні авантюри СССР в Азії, бо Варшавський пакт зобов'язує його учасників лише до дій в Европі, і то до оборонних, а не наступальних.

Чи Москва плянує якісь кроки проти Румунії? Якщо так, то для неї дуже потрібна саме Болгарія, яку відділяє від СССР територія Румунії. Та це не найголовніше. Якщо Кремль — хоч би навіть з престижевих міркувань, бо як же він може толерувати непослух маленької Румунії! — справді хоче покарати Румунію, то як і скрізь в світі йому краще зробити це не своїми, а чужими руками. Якщо на Камбоджу напав В'єтнам, а не безпосередньо СССР, а на Анґолю кубинські наємники, то чому цієї самої ролі не мала б виконати Болгарія по відношенні до Румунії? Причини знайти не трудно: хоч би македонське питання, яке, правда, є спірним питанням більш між Болгарією і Югославією, ніж між Болгарією і Румунією, але його можна „натягнути'' і до болгарсько-румунських відносин, бо є там й інші спірні моменти.

Можливо, що справи не зайшли вже аж так далеко, щоб швидко прийшло до болгарсько-румунського конфлікту. Але це не є виключене: якщо дві комуністичні держави воюють між собою в Азії, то чому цього не може бути в Европі? Можливо й те, що Брежнєв своєю візитою в Болгарії хотів лише накивати пальцем на Чаушеску, щоб він став більш примирливим.

Москва стає все більш нервовою. Звичайно, вона ще дуже міцно тримається під кожним оглядом, особливо мілітарним. Але експерти вважають, що при всій своїй силі СССР має дуже багато слабих місць: в ділянці господарчій, в ділянці навіть воєнної продукції, яка кількісно не дорівнює якості, і, може у великій мірі, в ділянці настроїв населення як всередині СССР, так і серед сателітів. Те, що діється під цю пору напр. в Польщі, а подекуди і в Чехо-Словаччині, не є відвертим бунтом, як у Румунії, але події в цих країнах напевно сягають глибше в народні маси, ніж у Румунії. Про становище в Україні, в балтійських державах і на Кавказі тяжче мати ясну картину, але й там безумовно шумує. „Постарілий'' провід в Кремлі не може знайти собі надійних наступників, а це теж впливає на нервовість можновладців в Москві. Чи не може в таких обставинах постати в Кремлі теорія, що треба знайти якийсь середник при допомозі якого можна було б вигнати на зовні всі вибухові елементи, якіназбиралися всередині комуністичного бльоку? А, значить, одним ударом навести „порядок'' й привернути до послуху всіх тих, які насмілюються відмовлятися від послуху.

І знову насувається питання: що зробив би Захід на чолі з ЗСА, якби справді почався конфлікт між двома комуністичними державами в Европі? В справі Камбоджі ніхто не посмів противитися вето Москви в Об'єднаних Націях. Якби щось сталося з Румунією, то Москва теж знайде виправдання: напад на якусь державу — це допомога для її населення, а навіть легкий протест проти такого нападу — це втручання у внутрішні справи. Справді, Захід наперед є немов би позбавлений усяких арґументів.

Французький президент Жіскар д'Естен мав оце кілька днів тому відвідати Чаушеску в Букарешті (але погода перешкодила приземлитися його літакові). Американський міністр оборони Броун висловився недавно, що Америка має бути готова не тільки на нуклеарний протиудар, але й на знищення всіх совєтських споруд, з яких могли б вилітати нуклеарні ракети проти Заходу. Чи це означає, що Захід починає серйозно задумуватися

(Закінчення на стор. 3)

Степан Женецький

ОЦІНКА КИТАЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКОГО ПОРОЗУМІННЯ

Повне дипломатичне визнання Америкою Китайської Демократичної Республіки, тобто комуністичного Китаю, та нав'язання з нею повних дипломатичних зв'язків, викликало велике враження серед американців. Американські політичні коментатори обговорюють цю важливу політичну подію на всі лади і розглядають її з усіх сторін.

Більшість американських політичних коментаторів схвалюють це важливе політичне потягнення президента Картера. Вони твердять, що нарешті сталося те, що повинно було статися вже давно: відновленя формальних дипломатичних зв'язків між Америкою, наймогутнішою країною світу, і континентальним Китаєм, найбільш населеною країною на світі і найважливішою державою в Азії.

Добре, що сталося, пише відомий політичний коментатор Джозеф Гарш, і шкода тільки, що цього не сталося багато раніше. Це ж був необхідний крок з того часу, як бувший президент Ніксон полетів на відвідини до Пекіну в лютому 1972 року. Якщоб республіканці були б залишилися при владі після 1976 року, то республіканський президент був би зробив те саме. Від самого 1972 року стояло серйозне питання, коли і як це зробити, бо про те, що треба замиритися з Китаєм було вирішено зразу після повороту Ніксона з Пекіну.

Проте, пише дехто з американських коментаторів, не треба було робити багато галасу з того, що було радше звичайною рутиною. Великий розголос, що зроблено з приводу відновлення американсько-китайських дипломатичних зв'язків, був неспівмірний до ваги і важливості події. Не було потреби, щоб президент проголошував цей акт у спеціяльній появі на телевізії, саме в той день, коли публічно було проголошено, що Ізраїль відмовився підписати мир з Єгиптом. Не можна ніяк вибутися враження, пише згадуваний Джозеф Гарш, що таке бомбастичне проголошення було зроблено на те, щоб затушувати невдачу ізраїльсько-єгипетського замирення.

На думку деяких американських політичних коментаторів, справу нав'язання повних дипломатичних відносин між Америкою і Китаєм, переоцінюється. В день формального проголошення цього акту, 1-го січня ц. р., віцепрезидент Мондейл назвав це „подією історичного значення''. А це не зовсім так. Історична подія сталася тоді, коли було повідомлено, що президент Ніксон полетів на відвідини до Пекіну. А все, що сталося після того, було тільки наслідками тієї справді „історичної'' події.

Відвідини Пекіну в 1972 році президентом Ніксоном насправді започаткували між Америкою і Китаєм обопільні взаємини і прочистили дорогу для направду найважливішої події в 1978 році, якою було підписання мирового договору поміж Японією і Китаєм, а не з Москвою. І саме це було найважливішою подією у політичному світі від часу відвідин Ніксона в Пекіні.

З другого боку, замирення Японії з Китаєм було найбільшою політичною помилкою, що її зробила Москва. А москалі могли були використати могутню японську технологію для розбудови могутньої червоної імперії, а головним чином Сибіру, і то за смішно малу ціну, поверненням японцям чотирьох маловартісних островів, що їх СССР захопили від японців у Другій світовій війні.

Цю велику політичну помилку поповнили москалі в Токіо минувшого року, 10-го січня, отже майже один рік тому назад. Коли СССР відкинув домагання Японії повернути їй острови, загарбані у Другій світовій війні — японці пішли на угоду з Китаєм. Японсько-китайський договір „приязні і торгівлі'' був підписаний 12-го серпня 1978 року, а потверджений (ратифікований) 23-го жовтня 1978 року. Це була велика політична подія світового виміру. І саме це спричинило, що СССР нагло „забажав'' відновити переговори про зменшення атомового зброєння з Америкою. Та й взагалі, Москва стала дуже „приязною'' до Америки з того часу, як довідалася, що Китай і Японія погодилися між собою.

Джозеф Гарш пише, що в політичній розгрі між потугами, заграння Вашінгтоном „китайською картою'' має мале значення після китайсько-японського договору. Це означає лиш пов'язання кінців, не більше. Американсько-китайське зближення не змінює силового укладу між потугами. Цей уклад стався із китайсько-японським порозумінням. Майже всі американські політичні коментатори з симпатією відносяться до положення Тайвану, у якому він опинився після визнання Вашінґтоном комуністичного Китая, як одинокої китайської держави, Не всі теж думають, як про це пише американська преса, що для Тайвану, чи вірніше, його незалежности, вже прийшов кінець. Договір між Америкою і Тайваном з 2-го грудня 1954 р. говорить, що „збройна атака на територію котрогось з партнерів буде вважатися небезпечною''. Території в цьому договорі є визначені. Відносно Тайвану говориться „Тайван і Пескадори''. А це значить, що атака на Тайван, чи Пескадори, чи Філіпіни, чи Японію, була б так само небезпечною цього року, як була вона небезпечною й минулого року. Також пекінські китайські провідники є надто розумні, щоб робили такий нерозважний крок і силою „визволяти'', чи вірніше „возсоединяти'' Тайван. Треба сподіватися, що насильного „воз'єднання'' мабуть ніколи не буде, це напевно станеться за якийсь час добровільно, за згодою обох сторін. Але тайванцям потрібно більше часу, щоб вони це зрозуміли і привикли до тієї зміни, яка тепер заіснувала. Їм треба було дати якесь запевнення, якусь благеньку обіцянку, що Америка їх не забула і не залишила на призволяще.

Тайван не є в небезпеці, твердить Джозеф Гарш, але тайванцям і їхнім численним приятелям в Америці треба було наперед добре це вияснити.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

У СПРАВІ ДОПИСУ С. КУРОПАСЯ

У 280-му числі „Свободи'' з 23-го грудня 1978 року, появився допис п. Степана Куропася п. н. „Вадовіце в історії УГАрмії'', в якому м. ін. написано: „тодішній парох Перемишля, відтак єпископ і митрополит у Філядельфії Амврозій Сенишин виходив з великим дубовим хрестом і Божими дарами... і. т. д., як і інша діяльність кир Сенишина, як пароха Перемишля, не відповідає правді.

У тому часі (від 1918 р.) парохом катедральним Перемишля і генеральним вікарієм перемиської дієцезії був митрат о. д-р Константин Богачевський, пізніший єпископ-екзарх і перший митрополит українців-католиків у ЗСА з осідком у Філядельфії.

Кир А. Сенишин мав тоді 16 або 17 років (народжений 1903 р.) не міг ще бути священиком і перебував у новіціяті в якомусь Василіянському манастирі.

Інж. Володимир Богачевський

Філядельфія, Па.

До цієї справи, заперечуючи інформації автора статті про „Вадовіце в історії УГАрмії'', висловились ще Олександер Фединський, Степан Гробельський та інші читачі, кажучи, що у травні-червні 1919 року св. п. Митрополит Амврозій Сенишин, ЧСВВ, мав 16 років, а на священика був висвячений щойно у 1931 році.

З НАШИХ БУДНІВ

МОЛОДІ АДВОКАТИ

Учасники політичного перелазу в клюбі „Лис Микита'' в Ню Йорку жваво обговорювали знаменитий виступ політичного коментатора, д-ра Мартина Абенда, на каналі ч. 5, з нагоди 61-их роковин проголошення незалежности України.

— На американській телевізії ніхто ще так гаряче не обороняв української справи як він! — заявив патріот, що смакував скача „на скалах'', — Не згадуючи, звичайно, пана Романа Мариновича, бо то свій чоловік, українець.

— Ну, панове, а хто з вас уже вислав докторові Абендові карточку з привітом? — спитав пан меценас, аматор німецького пива. — Мені говорили, що пан Мирон Сурмач, замість картки, завіз йому на станцію велику баньку меду...

Під час дискусії виявилось, що крім пана Сурмача ніхто більше з приносом не ходив, але картки вислали всі патріоти, за вийнятком одного, який ще добре не осідлав англійського. Але й той пішов до адвокатської канцелярії молодого Лозинського та й попросив його, щоб йому таку карточку видрукував.

— Серце радується, що в нас виростає така надійна зміна, як ці молоді адвокати, — сказав згаданий патріот і просльозився. — Згадати б лише нашого Аскольда, чи братів Пітьо з Ірвінґтону, чи доктора Куляса з Чікаґо, що тримав в порядку цілий Третій ЕсКаВу!

— А що бракує молодому Раковському? — спитав пан меценас. — Чули його промову на святі 22-го Січня у Фешен Інституті?.. Такого слова не посоромився б навіть сам Остап Луцький, якцю хтось з панів пригадує собі небіжчика. Яка в цього Ігора прекрасна дикція, а яка українська мова!

— Ну, мову, то йому пані Крушельницька трохи підшліфувала, коли він зі студента був членом Театральної студії і бавився в артиста, — пригадав так званий „амбасадор''.

Пан меценас махнув рукою.

— Студія-студією, школа-школою, а тут, пане колеґо, дім, хата і добрий приклад батьків заграли першу скрипку! Виховання, прошу панів, виховання, — ось що рахується на вагу золота!

— Так, це правда, — притакнув ливанський амбасадор. — В родині Раковських то єсть так: син добре говорить, тато добре співає, а дідо добре гроші рахує.

— Той хіба має найтяжчу роботу?

— А щоб ви знали!

На цьому засідання закрито. **Ікер**

ЯК НИЩИЛИ УКРАЇНСЬКУ КАТОЛИЦЬКУ ЦЕРКВУ

[1]

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Серед матеріялів, що їх одержало недавно Закордонне представництво Української Гельсінкської групи, є теж заява о. Будзінського зі Львова до генерального прокурора СССР. У цій заяві він подає перебіг ліквідації УКЦеркви в 1946 році і пізніших роках.

О. Будзінський був арештований вдруге в 1957 році і засуджений 15-го травня цього ж року на 10 років ув'язнення і 5 років позбавлення прав. Нижче подаємо текст його заяви:

„Генеральному прокуророві СРСР від Будзінського Григорія Антоновича, 1905 року народження.

Я отримав Вашу відповідь від 9 березня 1966 року. У цій відповіді Ви, на жаль, ще й надалі продовжуєте стверджувати те, що не відповідає дійсності. Ваша відповідь є яскравим доказом того, що й всі Ваші попередні відповіді були безпідставні, так як моя справа не була повністю з'ясована, а потребтувала додаткової перевірки. Ви не можете назвати мого злочину по-російськи „преступленієм''. Недарма, це російське слово отримало в радянському карному кодексі нове, додаткове значення. А саме — „преступленієм'' називається виконання релігійних обов'язків. Проте Ви все ж таки не можете назвати мого „злочину'' і називаєте лише статтю. Раніше Ви посилались на якихось свідків, якісь речові докази, проте навіть самі тепер відмовилися від цього, оскільки все це було брехливим. Якби Ви назвали мій злочин, то тоді було б ясно, що це зовсім не злочин, згідно зі значенням цього слова, якому в іноземних мовах відповідають слова: das Verbrechen, Crimen, Crime і т. д., а лише виконання релігійних обов'язків. Неспростованим доказом цього є вирок Львівського воєнного трибуналу від 13 березня 1946 року. В цьому вироку мені ставилося у вину розповсюдження католицизму на окупованій території і слухання духовних відправ, до чого зобов'язаний кожний католик. Ще ясніше сказано у вироку Львівського обласного суду від 15 травня 1957 року, в якому ставлять мені у вину відмову виконувати рішення Львівського собору від 1946 року. Так як цей собор став справжньою причиною мого арешту 28 травня 1945 року і вироку Воєнного трибуналу від 13 березня 1946 року, то необхідно вияснити історію виникнення цього собору. Цей собор ліквідував католицьку церкву в західних областях УРСР, східню вітку католицької церкви, що називалася в XYI-XIX століттях унією. Справжня назва цієї церкви: Львівська греко-католицька митрополія.

Подібним чином ліквідував колись цар Микола I Київську уніятську митрополію, а цар Олександер III Холмську єпархію. Проте цар Микола ліквідував Київську митрополію таким чином, що могло здаватися ніби церква сама себе ліквідувала. Цар звернувся в Рим до вищих церковних властей з клопотанням, щоб митрополитом був назначений Семашко, який дав царю обіцянку, що якщо він буде назначений митрополитом, то він проведе воз'єднання з російською церквою. І хоч Семашко добився в Римі свого назначення обманним шляхом, то факт залишається фактом, що він був назначений митрополитом. Коли виявилося, що Семашко зрадив, то багато чесних людей відмовилося йому покоритися. Цар наказав цих людей, яким дали кличку „упорствующіє'' знищити фізично. Проти тих жорстоких дій царя протестував увесь світ.

Якщо ж порівняти ліквідацію Київської митрополії в 1839 році і Львівської в 1946 році, то виявляється, що людина, яка проводила ліквідацією в 1946 році — Костельник — митрополитом не був, ніколи ніяких церковних уповноважень не мав, а для скликання собору в 1946 році він не лише не мав цих повноважень, а навіть не звертався до вищих церковних властей з просьбою про їх отримання. Таким чином собор у 1946 році був скликаний проти всіх правил католицької церкви.

Крім цього, собор поставив собі за мету ліквідацію католицької церкви (східньої вітки) і тому не може вважатися католицьким. Тому теж усі католики були своїм сумлінням зобов'язанні відмовитися від рішень цього собору, так, як згідно з нормами католицької церкви, такого роду собор є незаконним.

Костельник не отримав також уповноважень від російської православної церкви, так, як він не був православний. Крім цього, на соборі був присутній Київський митрополит Йоан, як представник Московського патріярха Алексея. Якщо б собор був православним, то ним керував би митрополит, а не Костельник. Собор від 1946 року не міг бути православним також тому, що рішення собору стосувались не православних, а людей іншої віри. Якби собор російської православної церкви міг виносити рішення, що стосуються іновірців, то могло би статися, що російська православна церква ліквідувала би єврейську, мусулманську, чи інші релігійні общини, що є абсурдом.

Значить Костельний міг отримати повноваження для скликання такого собору тільки від уряду УРСР. Так як собор 1946 року вирішував справи надзвичайно важливі, такі, що могли втягнути країну в міжнародні ускладнення, то ясно, що Костельник не міг скликати собор на свій власний риск, від власного імени. Крім того, уряд УРСР безперечно консультувався у вищих органах влади і не виключена можливість, що наказ скликати такого роду собор дав Берія, чи хтось з його соратників. Крім цього, беручи до уваги наполегливість, достойну кращого застосування, з якою впроваджувались урядом в життя рішення собору 1946 року, потрібно зробити висновок, що цей собор не був якоюсь приватною затією, а державним міроприємством, що про нього багато писалося в пресі.

Звідси випливає, що Горюн, який написав звинувальний висновок, за яким Львівський обласний суд виніс мені вирок від 15 травня 1975 року, доказував законність рішень собору від 1946 року тим, що собор скликався урядом УРСР. Таку точку зору Горюна підтримав обласний суд у вищезгаданому вирокові (від 15 травня 1957 року), а Верховний суд УРСР двічі підтвердив цей вирок, а саме 3 липня 1957 року і 23 травня 1958 року постановою Президії Верховного суду УРСР. Рішення собору від 1946 року проводилось в життя ще з квітня 1945 року, тобто на рік раніше до їх прийняття і продовжують втілюватись в життя і по сьогоднішній день. Греко-католицька церква була повністю знищена. Були арештовані всі, без вийнятку, єпископи, в тому числі й Митрополит, усі, без винятку, каноніки-прелати, кількасот деканів і більше одної тисячі священиків і багато віруючого народу: монахів, монашок, дяків, церковного причету і просто віруючих, що брали участь у церковному житті. Головний удар був завданий церкві 11 квітня 1945 року,коли були ліквідовані всі єпископи. Наступного удару церква зазнала в ніч з 25 на 26 травня 1945 року, коли були арештовані всі видатні керівники церкви. Це повинно було показати всім наочно, що відмова від переходу в російську віру веде до послаблення свободи.Костельник усіх про те попереджував. Услід за цими арештами прибув представник уряду УРСР Іванов і об'їхав у супроводі Костельника всі райцентри. На день приїзду Іванова всі священики скликалися у райцентр. Від них Іванов вимагав від кожного зокрема, підписати деклярацію про перехід у російську віру. Ті, що відмовились підписати, були арештовані, всі без винятку. Ті ж, що підписали, отримали назначення на греко-католицькі приходи від імені Московського патріярха. Ця незаконна вимога вважалась законною не лише в той час, але й пізніше, до 1958 року, як видно з вироку суду від 1957 року, про що згадувалось вище. А в тім уряд УРСР вважає собор законним і по сьогоднішній день і відмовляється повернути українцям-католикам хоч би кілька церков, захоплених Московським патріярхом незаконно і насильно, використовуючи для цього загони озброєної міліції.

[Продовження буде]

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

СОЮЗОВЦІ! РОЗПОЧИНАЄМО ЮВІЛЕЙНУ КАМПАНІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З НАГОДИ ЙОГО 85-РІЧЧЯ. ЇЇ МЕТОЮ Є ПРИДБАТИ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 5,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЕ ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

ВІДЗНАЧУВАННЯ СІЧНЕВИХ...

(Закінчення зі стор. 1)

мира Черевка почесним посадником цього міста.

Після молитви, що її провів о. парох відспівано американський та український національний гимни. Відтак посадник відчитав Проклямацію, сказавши кілька слів до зібраних, а також промовляв стейтовий сенатор Джон Флин, який бувши кілька років тому посадником цього міста також із цієї нагоди пропошував „Українські Дні", залишившись надалі великим приятелем українців.

По-українськи промовляв почесний посадник цього міста мгр Володимир Черевко, а по-англійськи Мирослав Л. Футала.

Цю частину відзначувань закінчено колядою „Нова радість стала".

Академія почалася в залі Дому Спілки Української Молоді при 301 Палісайд Евеню о годині 4-ій.

Цього ж дня о год. 4-ій по полудні, в залі Дому СУМ влаштовано Академію. Розпочато Академію американським національним гимном.

Апелем проводив голова Відділу Т-ва колишній вояк УПА Мирослав Климко-Ярема, в ньому також брали участь колишні вояки УПА та молодь Осередку СУМ і Станиці Пласту. IV-ий Універсал та Акт Злуки читав сумівець-юнак Василь Коцур мол. та пластунка Наталка Моцюк.

Формально програму Академії відкрив голова Відділу УККА Михайло Шашкевич, представивши почесного посадника, який промовляючи до присутніх, пригадав початки того року відзначування в Йонкерс зараз після приїзду другої повоєнної еміграції та закінчив своє слово закликом допомогти Нескореним в Україні.

Промовець проф. д-р Константин Савчук, проаналізував Універсал і Акт Злуки, зупинившись на сьогоднішньому стані в Україні, на боротьбі українців за національні і людські права.

Мистецьку програму виповнило юнацтво місцевого Осередку СУМА; дівочий хор під орудою Стефанії Мурашук-Окіф; збірна деклямація старшого юнацтва, та молодшого юнацтва. Юнацтво до виступу приготовляв головний виховник Осередку СУМА Михайло Бурчак.

Відзначення Січневих Роковин закінчено подякою голови Відділу УККА та відспіванням українського національного гимну, що його розпочав дівочий хор, а за ним підхопили присутні.

Біле населення Родезії проголосувало передати владу чорній більшості

Солсбері, Родезія. — Минулого вівтірка, 30-го січня, білі громадяни цієї африканської країни, які становлять тільки 4 відсотки всього населення, великою більшістю голосів схвалили проєкт нової конституції, яка запевняє перебрання влади чорною більшістю після загальних виборів в квітні ц. р., але рівнож гарантує права для білої меншості. Негритяни не брали участи в цьому голосуванні.

Згідно з повідомленням „тимчасового уряду" цієї колишньої британської колонії, до якого входять білий прем'єр Іян Смит і провідники „поміркованих фракцій чорної більшости", підрахування голосів виявляє, що 85 відсотків учасників вівтіркового референдуму голосували за проєктом нової конституції, 14 відсотків заявилися проти, а один відсоток голосів уневажнено з різних технічних причин.

Загальні вибори, між іншим, перші дійсно вільні вибори в історії цієї країни, мають відбутися 20-го квітня, а після них три четверті місць в парляменті будуть обсаджені чорними депутатами. Для білої меншости призначено 28 місць. Крім того, в новому кабінеті одна третя міністрів будуть білі.

Поміркованi негритянські фракції вдоволені такою розв'язкою скомплікованої справи, бо протягом майже 100 років чорне населення не мало жадного голосу в урядових справах.

Натомість марксистський „Національний Фронт", який веде збройну партизанську боротьбу проти „тимчасового уряду", заявив, що продовжуватиме війну навіть і після квітневих виборів і повалить будь-який негритянський уряд, вважаючи його „нелегальним".

Прем'єр Смит, покликаючись на вислід вівтіркового референдуму серед білого населення, висловив надію, що тепер ЗСА та Британія зліквідують торговельні та інші санкції, що їх ці дві та інші країни встановили проти проти Родезії, коли білий уряд тієї африканської країни самочинно проголосив незалежність від Британії, не надаючи чорному населенню жадних політичних прав.

РЕВАНШІ МОСКВИ

(Закінчення зі стор. 2)

над реальністю небезпеки зі Сходу? Таку зміну наставлення можна було б тільки вітати. Одначе, невідомо, чи Захід вже готовий до серйозної оборони, чи має її лише почати розбудовувати, а тим часом Кремль може несподівано розпочати якусь нову авантюру, і то цим разом таки в Европі.

І ще одне: невідомо, які межі ставить Захід для агресивних дій Москви. Іншими словами: що має вчинити Москва, щоб Захід уважав, що прийшов уже час не тільки на резолюції і дискусії, а на справжню оборонну дію? Чи час не наглить? І чи Захід не випустить із своїх рук ще одну нагоду, якщо рацію мають ті, які вважають, що саме під цю пору в СССР виявляє багато слабих пунктів?

Це не значить, що треба починати „превентивну" війну. Це значить лише, що треба дати гарантію допомоги тим, яким загрожує совєтський напад, і заохоту для тих, які в комуністичному більці боряться за свою свободу.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Замість квітів на свіжу могилу
св. п. проф. Романа Чубатого
складаємо 20.00 долярів на Патріярший Фонд.
Михайло, Ірина і Ігор МОРОЗИ
Статен Айленд, Н. Й.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. Ґлікерії Мачук
складаємо 100.00 долярів на потреби Українського Наукового Інституту при Гарвардському Університеті.
Д-р Василь і Оксана МАРЧУКИ

Замість квітів на свіжу могилу мого Дорогого Кузена
бл. п. Володимира Пастушенка
що помер у Торонті, 30 січня 1979 року, складаю 25.00 долярів на Український Науковий Інститут Гарвардського Університету.
Юліян ТАРАЩУК

Реґіональний Комітет „Яворівщина"
з сумом повідомляє Земляків і Громадянство, що 16-го січня 1979 р., на 78-му році життя, померла

бл. п.
СОФІЯ КЛИМЕНТИНА ГОДОВАНЕЦЬ
з дому ЗАЛІТАЧ
довголітня вчителька й удова по директорові яворівської гімназії „Рідної Школи" ім. Осипа Маковея Кирилові Годованцеві.
ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Союз Українок Америки
Окружна Управа — Детройт
Ділимося сумною вісткою з Українською Громадою, що ненадійно, 27-го січня 1979 р. відійшла у Вічність, віддана Членка нашої Організації

бл. п.
ЯРОСЛАВА СЕНА
бувша голова Окружної Управи, членка та бувша голова 56-го Відділу.
Родині Покійної складаємо глибокі слова співчуття.
ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!
ОКРУЖНА УПРАВА СУА в ДЕТРОЙТІ

З великим жалем повідомляємо Свояків, Приятелів і Знайомих, що в ранніх годинах, 1-го лютого 1979 року, по довгій і тяжкій недузі, відійшов у Вічність, на 94-му році життя, наш Найдорожчий
ТАТО, ДІДО І РОДИЧ
бл. п. АНТІН ҐАЙОВСЬКИЙ
нар. 21-го серпня 1884 р. в містечку Озеряни, Борщівщина, довголітній учитель і управитель народних шкіл Борщівщини (село Сапогів), б. старшина УГА, учасник Визвольних Змагань та в'язень польської тюрми.

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 2-го лютого 1979 р., о год. 8-ій веч., в похоронному заведенні Литвин і Литвин, 801 Спрінгфілд Авеню, Ірвінгтон, Н. Дж.

ПОХОРОН в суботу, 3-го лютого 1979 р., о год. 9:30 ранку з церкви св. Ів. Хрестителя в Нюарку, на Голивуд Семетері в Юньйон, Н. Дж.

В глибокому смутку:
донька — ЛЮБОМИРА БОЙКО з чоловіком ОРЕСТОМ
внучки: МАРТА СТЕФАНЮК з чоловіком АНДРІЄМ
ЛІДА
сестрінок — МИХАЙЛО ТАТАРНЮК з родиною в Канаді
братанок — ЗЕНКО ҐАЙОВСЬКИЙ з родиною в Англії
сестрінки — К. РОМАНЮК, Н. ЗАПЛАЦІНСЬКА, М. КУТАШ в Канаді
шваґер — ОМЕЛЯН МАЛИЧ з дружиною ОКСАНОЮ та донькою ОЛЕНКОЮ ПРИЙМОЮ з чоловіком і дітьми
родина: ІРЕНА СИМКОВИЧ та ОЛЕНКА КЛИМКІВ з чоловіком
сваха — КАРОЛИНА БОЙКО з родиною
та ближча і дальша Рідня в Америці, Канаді й Україні

Ділимося сумною вісткою, що 31-го січня 1979 р. відійшла у Вічність наша Дорога МАМА
ГАННА ОЛЕКСІЇВНА МИХАЙЛОВА
ПАНАХИДА — 8-ма год. веч., 2-го лютого 1979 р., в похоронній установі Раньон Мортюєри, 568 Мідлсекс Авеню, Рт. 27, Метачен, Н. Дж.
ПОХОРОН — 10-та год. ранку, 3-го лютого 1979 р., на цвинтарі Церкви-Пам'ятника у Бавнд Бруку, Н. Дж.
У великому смутку:
ТАНЯ і ЮРКО ЧАПЛЕНКИ

В ДВАДЦЯТЬ П'ЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
КОРИФЕЯ ЗАХІДНЬОУКРАЇНСЬКОЇ СЦЕНИ, АКТОРА, РЕЖИСЕРА, ІНСЦЕНІЗАТОРА І ДИРЕКТОРА ЛЬВІВСЬКОГО ТЕАТРУ ОПЕРИ, БАЛЕТУ І ДРАМИ
бл. п. ВОЛОДИМИРА ТРАЧА-БЛАВАЦЬКОГО
буде відправлена
СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА
в суботу, 10-го лютого 1979 року, о год. 7-ій вечора в церкві св. Юра, Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.
ЗАПРОШУЄМО ГРОМАДЯНСТВО ВЗЯТИ ЧИСЛЕННУ УЧАСТЬ.
Нюйоркська Група Акторів Львівського Театру

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в суботу, 27-го січня 1979 р., несподівано й передчасно, з Волі Всевишнього, відійшла у Вічність, проживши 57 років, наша Найдорожча
ДОНЬКА, ДРУЖИНА, МАМА, БАБУНЯ, СЕСТРА І ТЕТА
бл. п.
ЯРОСЛАВА СЕНА
з дому ТАТУХ
ПАНАХИДИ відбулися в неділю і понеділок, 28 і 29-го січня 1979 р. в похоронному заведенні Бугая в Детройті, Міш.
ПОХОРОН відбувся в вівторок, 30 січня 1979 р. з церкви Непорочного Зачаття ПДМ, на цвинтар Мт. Олівет у Детройті, Міш.
Горем прибиті:
мати — ОЛЬГА в Україні
муж — ЯРОСЛАВ
донька — ОКСАНА МОРОЗ з мужем РОМАНОМ і дітьми ДОРІЯНОМ і ЛЯРИСОЮ
донька — ЛЯРИСА БІЛЕЦЬКА з мужем ЯРОСЛАВОМ і дітьми ІНЕСОЮ і ЛІЗОЮ
син — ЖДАН
донька — РОМА
брат — ЛЮБОМИР ТАТУХ з дружиною ВЕЛТОЮ і синами ДЕНИСОМ і МАРТИНОМ
брат — ЮРІЙ з дружиною і сином в Україні
тітка — ІВАНКА з синами в Україні
тіточна сестра — МАРІЯ БІҐУС з мужем БОГДАНОМ і дітьми
тіточний брат — БОГДАН КОРЧАК з дружиною ГАННОЮ і сином РОМАНОМ
тіточний брат — ЕМІЛЬ КОРЧАК з дружиною МІЛЕЮ і дітьми в Франції
стриєчна сестра — ІРИНА ЗАЯЦЬ з синами
шваґерки — ГАЛИНА і ОЛЬГА в Казахстані й Україні
та ближча і дальша Родина в Україні, Канаді, ЗСА і Німеччині
ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Західньонімецька влада...

(Закінчення зі стор. 1)

...лося уникнути арешту — вони втекли. Більшість з тих осіб, обвинувачених у шпигунстві для Східньої Німеччини, посідають високу технічну освіту, які будцім то втекли з Східньої Німеччини в 1950 і 1960 роках.

Канцелярія федеральної прокуратури заявила 1-го лютого ц. р., що заарештовано директора персонального відділу Карл-Гайнца Глоке, найбільшої західньонімецької компанії „Rheinisch -Westfalisches Elektrizitatswerk AG". Його обвинувачують в тому, що він передав інформації з енергетики агентам східньонімецької розвідки. Натомість представник компанії „Interatom" заявив, що Клаус Шміт, науковий співробітник компанії зник, якого підозрівають у переданні документації цієї компанії урядові Східньої Німеччини.

КАРТЕР І ТЕНҐ ПІДПИСАЛИ...

(Закінчення зі стор. 1)

підписувати взаємних оборонних договорів.

Як відомо, від першого дня його прибуття до Вашінґтону Тенґ постійно перестерігає перед загрозою з боку СССР, що дещо незручно урядові президента Картера, який переконує Москву, що нові американсько-китайські зв'язки не будуть використані проти Совєтського Союзу.

У четвер, 1-го лютого, Тенґ і ціла китайська делеґація відлетіли до Атланти, Джорджія, а відтак мають ще відвідати Гюстон, Тексас, і Сієтель, Вашінґтон. Перебувши в Америці 9 днів, китайська делеґація плянує повернутися до Пекіну в понеділок, 5-го лютого.

Після того, як Тенґ відлетів з Вашінґтону до Джорджії, оприлюднено спільний „пресовий комунікат", в якому, крім загальникових заяв про встановлення зв'язків між Вашінґтоном і Пекіном, як теж із самих відвідин Тенґа в Америці, зазначено, що ЗСА і Китайська Народна Республіка „противляться старанням будь-якої держави чи групи держав встановити гегемонію чи домінацію над іншими".

Як інформують з достовірних джерел, Тенґ спершу хотів, щоб в „пресовому комунікаті" було тільки слово „гегемонія", що в китайській термінології означає імперіялістичні пляни Совєтського Союзу, але Білий Дім настоював, щоб додати також „домінацію над іншими", бо тоді це може стосуватися аґресивних плянів чи дій також інших країн, наприклад, В'єтнаму супроти Камбоджі.

Первісно американські і китайські власті не плянували видавати жадного спільного комунікату, але відтак вирішили, що він конечний. Однак, точно зазначили, що це „тільки пресовий комунікат".

Заступник прем'єра Тенґ продовжував таврувати Совєтський Союз і в Атланті, Джорджії, заявляючи кількакратно, що Москва веде політику експансіонізму і твердячи, що совєтська система — це не є правдива соціялістична система, а „соціял-імперіялізм".

Минулого четверга, 1-го лютого, совєтське пресове агентство ТАСС гостро скритикувало всі заяви Тенґа відносно Совєтського Союзу, твердячи, що вони „наклепницькі" та „провокуючі" і вимагаючи пояснення з боку уряду ЗСА.

Того самого дня відбулася нарада державного секретаря Сайруса Венса із совєтським амбасадором Анатолієм Добриніним, під час якої обговорено відвідини Тенґа взагальному, а зокрема його антисовєтські заяви і справу спільного „пресового комунікату". Згідно з твердженням Джоді Повелла, пресового секретаря Білого Дому, Венс ще раз запевнив Добриніна, що американсько-китайські зв'язки не будуть використані проти Совєтського Союзу.

Вступайте в члени УНСоюзу!

ПРЕДСТАВНИКИ ЗУАДК...

(Закінчення зі стор. 1)

в'я, освіти й суспільної опіки, бюро допомоги родинам, управління суспільного забезпечення.

Розмови в Капітолю

Під час тих розмов порушено цілий ряд справ, між ними форми допомоги у правному і матеріяльному аспектах родинам, які бажають виїхати із СССР. Багато є таких аплікантів, що їм відмовлено дозволу на виїзд. У цьому випадку їхні спонзори повинні переслати негайно до ЗУАДК інформації про те, а він передасть їх до компетентних чинників, які через наші консуляти робитимуть відповідні протизаходи. В канцелярії ЗУАДК зацікавлені можуть одержати потрібні еміграційні аплікації т. зв. „Визов", що їх повинні виповнити всі ті, які бажають виїхати із Совєтського Союзу.

Рівночасно відносні урядовці стверджують, що найбільш ефективним засобом для одержання дозволу на виїзд є пряма інтервенція окремих членів американського Конґресу в совєтських урядових чинників. Відкинені аплікації на виїзд треба поновлювати знову й знову, аж до їхнього успішного завершення. Родини, які прибудуть на постійне перебування до ЗСА, можуть користати з допомоги місцевих центрів Велфер-у, що одержують на це федеральні субсидії.

Новиною для представників ЗУАДК було те, що американськи Конґрес вже від ряду літ призначує на допомогу новим еміґрантам кількадесять мільйонів долярів. У зв'язку з тим ЗУАДК вже поробив відповідні заходи, щоб і його включено до тієї програми. Компетентні чинники висловили у ньому відношенні свої оптимістичні заяви. Виявилось, що з того федерального фонду користується цілий ряд американських допомогових організацій з подібним статусом як і наш ЗУАДК.

Як відомо, в 1980 році в еспанській столиці Мадриді відбудеться чергова конференція держав-сигнаторів Гельсінкських Угод. З цієї причини представники ЗУАДКомітету поробили вже відповідні заходи, щоб в офіційну американську делеґацію був включений і наш представник в характері спостерігача. В цьому відношенні одержано від дотичних чинників дуже позитивну відповідь, а ЗУАДК зі свого боку докладе усіх зусиль, щоб ці заходи увінчались бажаним успіхом.

Очевидно, що в одному дні не можна було обговорити всіх справ, тому їх продовжуватимуть уповноважені представники ЗУАДК в черговому тижні. Одне, однак, треба ствердити, що в останніх роках ми проґавили багато добрих нагод проведення успішних допомогових акцій у рамках американської програми. Після згаданих зустрічей у представників ЗУАДК залишилось враження, що американські урядові чинники є помітно зацікавленні у таких ділових розмовах з нами, але ініціятива до цього мусить прийти від нас самих.

Керівники згаданих тут департаментів дуже наголошували потребу координації наших харитативних дій. До речі, це наше координаційне недомагання ми бачимо яскраво самі на прикладі акції допомоги родині Надії Світличної, якою ЗУАДК зобов'язався матеріяльно опікуватись. На ту ж ціль багато наших організацій теж переводить самостійно збірки. Помимо кількакратного заклику Екзекутиви ЗУАДК координувати ці збірки з нашою допомоговою установою, що навіть в тій цілі відкрила в Українській Щадниці окреме банкове конто, а сама з власних заощаджень постійно допомагає п-і Світличній, до полагодження цієї недоречності не дійшло. У висліді такої збіркової поляризації ми й досі не маємо докладної евіденції скільки на ту ціль зібрано грошей і де ці фонди ульоковані.

Останнім актом представників ЗУАДК була Участь у відзначенні Роковин Української Незалежности у приміщеннях Конґресу. Це дало нагоду нав'язати особисті контакти з визначними законодавцями ЗСА, щоб з'ясувати про наші заходи в користь допомоги українцям. Багато із них, а особливо пенсилвенійський сенатор Швайкер, приобіцяли вжити свого впливу щоб ЗУАДК одержав частину призначених на ту ціль фондів.

Міжнародні події, а зокрема жалюгідна ситуація в Україні, підказує нам скріпити цю нашу, так важливу установу, якою є наш ЗУАДК. Українська спільнота мусить заопікуватись нашими родинами, які прибули, або вкоротці до нас прийдуть „з дому неволі". Про нашу доброзичливість, або нездарність писатиме історія і це буде характеристикою нашої національної зрілости, що її вдасться прикрасити поблажливим оправданням.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 3-го ЛЮТОГО 1979 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Річні збори Б-ва св. Володимира 130 Відд. о годині 4-ій по полудні, у приміщенні п. Гнатишина, 300 Е. 6-та Вул., 5 пов. На порядку: вибір Управи на 1979 р. Проситься чл. прибути. — В. Піх, гол., Ю. Юрків, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ і ОКОЛИЦЯ!
В суботу, 17 лютого 1979 р., о год. 4 по пол.
в залі Українського Народного Дому
при Фліт і Овкленд Аве., ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж.

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНСоюзу НАДГУДСОНСЬКОЇ ОКРУГИ

до участи в яких запрошені й зобов'язані урядовці, представники і конвенційні делегати на 29-ту Конвенцію наступних Відділів:

з Джерзі Сити: 25, 70, 170, 171, 196, 270, 275, 286 і 287;
з Байон: 213 і 281.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття.
2. Вибір Президії.
3. Прийняття протоколу попередніх Зборів.
4. Звіти уступаючої Управи Окружного Комітету.
5. Дискусія над звітами.
6. Уділення абсолюторії Управі.
7. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії.
8. Устійнення та схвалення пляну праці на 1979 рік.
9. Доповіді ГОЛОВНИХ УРЯДОВЦІВ.
10. Різні справи.
11. Закриття зборів.

У зборах візьмуть участь:

Члени Головного Уряду УНСоюзу

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Степан Островський, голова
Осип Зубрицький, секретар — Володимир Бутковський, касир

Український Народний Союз
проголошує
ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ
потребуючим студентам
на академічний рік 1979-80

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу студентам визнаних університетів і каледжів, які є членами УНСоюзу щонайменше два роки, на основі:

1. Фінансової потреби;
2. Студійних досягнень (оцінок);
3. Активности в українському громадському, а зокрема студентському житті.

Подання про стипендії, на формулярах, що їх можна набути в Головній Канцелярії УНСоюзу, слід вносити до 31-го березня 1979 року, на адресу:

Ukrainian National Association
30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302

Н.-Д. Т-во УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ повідомляє, що

ПРАВОПИСНИЙ СЛОВНИК УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

за ред. Яр. Рудницького і К. Церкевича,
близько 65000 слів, 800 ст. друку, тверда оправа, в полотні, ціна $18.00 плюс порто (в Канаді $20.00 пошт. перек. в ам. дол.) можна набувати за попередньою ПОЖЕРТВОЮ- ПЕРЕДПЛАТОЮ $12.00 (в Канаді — $14.00) плюс порто до 15-го лют. 79 р. СЛОВНИК вийде з друку в перших місяцях 79 р. Через втрати на „СЛОВНИКОВІ СИНОНІМІВ" НДТУТ не буде розсилати „Прав. Слов." на відомі адреси без замовлень.
Замовлення і пожертви слати на адресу:
RESEARCH SOCIETY FOR UKRAINIAN TERMINOLOGY, INC.
c/o N. Hawrylko, Attorney at Law
34 East 7th Street, New York, N.Y. 10003